

Kunnanhallituksen lausunto arviointikertomukseen vuodelta 2023

Tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessa vuodelta 2023 esittänyt arvionsa muun muassa tarkastuslautakunnan suositusten vaikuttavuudesta, sitovien tavoitteiden toteutumisesta, henkilöresursseista, hallinnon tukipalveluista, elinvoimapalveluista, elinkeino- ja työllisyyspalveluista, kunnan taloudesta, investoinneista sekä kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta.

Tarkastuslautakunta toteaa yhteenvedossaan, että edellisvuoden arviointikertomuksella nostetuissa asioissa on menty eteenpäin positiiviseen suuntaan. Arviointikertomuksessa on lihavoituna esitetty asioita, joita lautakunta haluaa erityisesti korostaa. Tarkastuslautakunta jätti koulu-päiväkoti hankkeen arvioimatta jo 2022 tilinpäätöksen jälkeen, koska hankkeen loppuraportti ja kustannukset eivät valmistuneet arviointivuonna 2022, eivätkä vielä arviointivuonna 2023.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että rakennuslautakunnalle tulee asettaa vuodelle 2025 talousarvio ja toimintasuunnitelma sekä tavoitteet asioiden valmistelun hallinnolliseen oikeellisuuteen. Tarkastuslautakunta pyytää kunnanhallitusta selvittämään, milloin loppuraportti koulu-päiväkotiin saadaan sekä tarkistaa, onko koulupäiväkodin tekniset ohjeet, piirustukset ja kuvat kiinteistön käytön ja huollon edellyttämät.

Tarkastuslautakunta toteaa tarkastelemiensa painopistealueiden toiminnallisten tavoitteiden arvioinnin osalta, että asetettujen tavoitteiden ja mittareiden arviointi on vaikeaa, koska niistä puuttuvat pääosin konkreettiset toimenpidevaatimukset sekä arviointikriteerit tai tavoitetasot. Tarkastuslautakunnan arviointityön selkeyttämiseksi tarkastuslautakunta toivoo täsmentämään tavoitteiden tavoitetasoja ja mittareita, jotta toiminta olisi tuloksellisesti ja tulokset helpommin arvioitavissa. Tarkastuslautakunta esittää henkilöstölle kiitokset hyvästä työstä. Positiivinen kehitys on jo nähtävissä ja sitä kannattaa edelleen työstää.

Kunnanhallitus kiittää puolestaan tarkastuslautakuntaa kunnan toiminnan kehittämisen tukemisesta ja toteaa arviointikertomuksen yhteenvedossa esitetyistä näkemyksistä seuraavaa:

- *Koulu-päiväkodin taloudellinen loppuselvitys pyritään saattamaan valmiiksi mahdollisimman pian. Asiaa on viivästyttänyt muun muassa se, että sähköurakasta on kehkeytynyt urakkariita, joka on kesken.*
- *Valtuusto päättänyt sisällyttää talousarvion 2024 tavoitteisiin, että selvitetään rakennuslautakunnan budjetin eriyttämistä vuoden 2025 talousarvioon. Kunnanhallitus on käynnistänyt talousarvion 2025 suunnittelun vahvistamalla talousarvion perusteet, kehyksen ja laatimisaikataulun 30.05.2024 § 211. Perusteisiin on nostettu rakennuslautakunta omaksi valtuuston nähden sitovaksi lautakunnaksi, jolle laaditaan oma talousarvionsa.*
- *Pelkosenniemen kuntastrategiaan 2022-2030 kirjattu konkreettisia tavoitteita, joiden toteutumista on pyritty varmistamaan viemällä ne kunnan talousarvioon ja toimintasuunnitelmaan toimialakohtaisiksi tavoitteiksi. Muiden toiminnallisten tavoitteiden asetanta on kunnanhallituksen käsityksen mukaan jo edellisistä parantunut vuoden 2024 talousarviossa. Jatkossakin tavoitetasojen määrittelyyn pyritään kiinnittämään entistä enemmän huomiota.*

Muilta osin kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt tai aikoo ryhtyä arviointikertomuksessa esitettyjen havaintojen johdosta, seuraavasti (kunnanhallituksen teksti kursivoitu):

1) Strategiset tavoitteet

Kunnanhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen siitä, että kunnallisvalitukset repivät kuntaa, viivästyttävät kunnan päätöksentekoa ja heikentävät kuntakuvaa tavalla, joka ei ole kunnalle eduksi. Kuten tilinpäätöksessä todetaan, vuoden 2023 kunnallisvalitukset ovat vaikeuttaneet useiden strategisten tavoitteiden toteutumista. Valituksia on tehty myös eräisiin kaavapäätöksiin ja rakennuslupiin liittyviin poikkeuslupapäätöksiin tavalla, joka on heikentänyt erityisesti Pyhällä tapahtuvaa kehittämistä. Vakituiseen asumiseen tarkoitettuja asuin kohteita ei ole saatu toteutettua suunnitellusti; myös uuden vähittäismyymälän saaminen Pyhälle on viivästynyt valituksen vuoksi. Lisäksi erilaiset muutoksenhaut kohdistuessaan valtuuston rahoitusriskien hallintaan tarkoitettujen johdannaisten yleissopimusten vahvistamispäätöksiin ovat kasvattaneet kunnan korkokustannuksia ja rahoitusriskiä tarpeettomasti.

Kuntastrategian toteuttamiseen ja sen seurantaan panostetaan jatkossa aiempaa enemmän. Asiaa on käsitelty kunnanhallituksen kokouksessa 13.6.2024 § 224. Konkreettisenä esimerkkinä tästä on se, että kunnanhallituksen nimeämien työryhmien työskentelyyn ja seuranta ohjataan konsernijohdon toimesta entistä tiiviimmin. Kunnanhallitus on nimennyt seuraavat työryhmät strategisiin tehtäviin:

- Kaava-alueiden yksityistiet kh 30.5.2024 § 206, [Dynasty tietopalvelu : Pelkosenniemen kunta \(pelkosenniemi.fi\)](#), koollekutsuja tekninen johtaja
- SOTE-kiinteistötyöryhmä kh 27.3.2024 § 133, [Dynasty tietopalvelu : Pelkosenniemen kunta \(pelkosenniemi.fi\)](#) koollekutsuja tekninen johtaja / kunnanjohtaja
- tilatyöryhmä kh 27.3.2024 § 132 (asia on jätetty pöydälle) [Dynasty tietopalvelu : Pelkosenniemen kunta \(pelkosenniemi.fi\)](#) , koollekutsuja tekninen johtaja
- sisäilmatyöryhmä kh 21.9.2023 § 338: [Dynasty tietopalvelu : Pelkosenniemen kunta \(pelkosenniemi.fi\)](#), koollekutsuja kiinteistöpäällikkö (tekninen johtaja)
- asumisen kehittäminen kh 14.3.2024 § 106, [Dynasty tietopalvelu : Pelkosenniemen kunta \(pelkosenniemi.fi\)](#), koollekutsuja elinvoimajohtaja
- elinvoimatiimi kh 7.12.2023 § 458: [Dynasty tietopalvelu : Pelkosenniemen kunta \(pelkosenniemi.fi\)](#) , koollekutsuja elinvoimajohtaja
- hankintaohjeen päivittäminen kh 4.4.2023 § 130 [Dynasty tietopalvelu : Pelkosenniemen kunta \(pelkosenniemi.fi\)](#), koollekutsuja elinvoimajohtaja

Edellä mainitut työryhmät on asetettu tai niiden tilannekatsaus ja kokoonpanon tarkistaminen on toteutettu pykäläasiana suluissa mainituissa päätöksissä.

2) Sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konserniohjaus

Tarkastuslautakunta on edellisvuonna kiinnittänyt huomiota kunnan sisäisten ohjeistuksien päivitykseen. Kunnan päivitetty konserniohje on hyväksytty valtuustossa 15.12.2022 § 104. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan päivitystyö on tehty heti alkuvuodesta 2023. Myös kunnan muita ohjeistuksia on päivitetty vuoden aikana. Tarkastuslautakunta toteaa, että edellisvuonna kiinnitettyihin tarkastuslautakunnan huomioihin on tehty parantavia toimenpiteitä päivitettyjen ohjeiden muodossa mikä antaa hyvät perusteet toimia.

Tarkastuslautakunta toivoo, että konserniohjaukseen kiinnitetään enemmän omistajan näkökulmasta huomiota. TAE-23 ja TS-23 olisi tullut tarkemmin asettaa tavoitteet konserniyhtiöille. Kuntastrategiassa mainitut tavoitteet

uusien asuntojen ja remontoitavien asuntojen 8 + 8 tulisi tarkemmin jyvittää konserniyhtiöille. Vain tämän kautta on perusteita arvioida konserniyhtiöiden strategiassa mainittuja tuloksellisuutta.

Kunnanhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen siitä, että konserniohjaukseen tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota. Asiasta on keskusteltu muun muassa kunnanhallituksen kokouksessa 13.6.2024 § 224. Konsernijohtoon on päivitetty 1.1.2024 voimaan astuneessa hallintosäännössä. Kunnanhallitus toteaa, että kunnan vuokra-asumisen kehittämistä on ohjannut valtuuston hyväksymä Vuokra-asumisen kehittämissuunnitelma (kvalt 4.11.2021 § 83). Suunnitelmassa on asetettu tarkempia tavoitteita yhtiökohtaisesti. Vuokra-asumisen kehittämissuunnitelman päivitys on käynnissä asumisen kehittämissuunnitelmassa (14.3.2024 § 106).

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota konserniohjeeseen sisältöön 1) tytäryhteisöjen hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevan ohjeen osalta ja 2) tarkastuslautakunnan tiedonsaantioikeuden osalta. Ohjeeseen hyväksyy yhtiöiden hallitukset, ja se tulisi lähettää kunnanjohtajalle tiedoksi, kun se on laadittu ja hyväksytty yhtiössä.

Kunnanhallitus:

Kunnanhallitus toteaa, että konserniohjetta päivitetään tarvittaessa. Pääpainopiste on tällä hetkellä nykyisen ohjeen toimeenpanossa. Hallinto- ja johtamistapaa koskeva ohje on yhtiön sisäinen ohje, jonka on kuitenkin katsottu olevan luonteeltaan sellainen, että kunnanjohtaja on oikeutettu se saamaan. Kunnanjohtajalla on oikeus käyttää puhevaltaa kunnanhallituksen puolesta sekä saada kunnan viranomaisilta tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Tarkastuslautakunnalla ja tilintarkastajalla on kuntalain 124 §:n mukaan salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kunnan viranomaisilta tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja, joita tarkastuslautakunta tai tilintarkastaja pitää tarpeellisina tarkastustehtävän hoitamiseksi. Kuntaliiton ohjeissa korostetaan, että tiedonsaantioikeus on nimenomaan tarkastuslautakunnalla toimielimenä, ei siis yksittäisellä tarkastuslautakunnan jäsenellä. Kunnan tilintarkastajalla on tarkastuslautakuntaa vastaava tiedonsaantioikeus.

Tarkastuslautakunnan tehtäväalue on määritelty tyhjentävästi kuntalain 121 §:ssä. Tarkastuslautakunnalla on tiedonsaantioikeus nimenomaan tällä tehtäväalueellaan – näin ollen sen tehtävät asettavat rajat tiedonsaantioikeudelle. Tarkastuslautakunnalla on kuntalain 124 §:n mukainen oikeus saada tietoja ja asiakirjoja nimenomaan kunnan viranomaisilta. Lautakunnalla ei sen sijaan ole oikeutta saada tällaisia tietoja suoraan kunnan tytäryhteisöltä, joiden hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestäminen ei sille kuulu. Tarkastuslautakunta voi perustellulla päätöksellään pyytää ja saada yhtiön sisäisen asiakirjan kunnan viranomaiselta, mikäli sitä tarvitaan kuntalaissa määriteltyjen tehtävien hoitamiseksi.

Tarkastuslautakunnan mielestä konserniyhtiöiden tilintarkastusyhteisön valintaa koskeva luku on kopio jostain muusta kuin kunnasta. Tarkastuslautakunta esittää ja valtuusto hyväksyy tilintarkastusyhteisön, joka tarkastaa myös konserniyhtiöiden hallintoa.

Kunnanhallitus:

Kunnanhallitus toteaa, että Pelkosenniemen konserniohjeessa on hyödynnetty Kuntaliiton mallia, joka löytyy verkkosivulta: [Kunnan konserniohje | Kuntaliitto.fi](#). Sen mukaan konserniohjeeseen voidaan myös kirjata, kuten arviointikertomuksessakin todetaan, että tarkastuslautakunnalla on oikeus pyytää ja saada yhtiöltä tietoja konserniyhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutumisen arvioimiseksi, jolloin tiedonsaantioikeus perustuu tytäryhteisön hallituksen hyväksymään konserniohjeeseen. Kunnanhallituksen käsityksen mukaa tarkastuslautakunnan tehtäviin ei kuulu konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden tarkastus, kuten Kuntaliiton mallissa todetaan (s. 35).

Kunnanhallitus ottaa huomioon tarkastuslautakunnan näkemyksen kunnan riskienhallinnan kehittämistä ja toteaa, että sitä kehitetään ottaen huomioon kunnan koko, henkilöresurssit ja tarve. Arvioitavaksi jää, missä määrin riskien arvioinnin toteuttamista ja toimenpiteitä niiden johdosta olisi perusteltua esittää julkisessa asiakirjassa, kuten tilinpäätöksessä.

Tarkastuslautakunta muistuttaa, että sisäisen tarkastustoiminnan järjestäminen kuuluu kunnanhallitukselle ja hallintosäännön 82 § edellyttää tätä varten omaa ohjetta, joka puuttuu.

Kunnanhallitus toteaa, että kunnassa on pyritty laatimaan, toimeenpanemaan ja päivittämään erilaisia ohjeita tarvelähtöisesti. Talousarvioon on kirjattu viime vuosina ohjeet, suunnitelmat ja muut vastaavat ohjaavat asiakirjat, joista kulloinkin on nähty akuutiksi huolehtia. Kyseisten asiakirjojen toteutuksesta on raportoitu tilinpäätöksessä.

Hyvänä tarkastuslautakunta pitää päätösten ennakkovaikutusten arviointien (EVA) lisääntymisen päätöksenteossa. Samoin, että tunnustetaan sisäisen valvonnan arvioinnin puutteet kokonaan.

Kunnanhallitus katsoo, että sisäisen valvonnan selonteko on esitetty tilinpäätöksessä Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeen mukaisesti.

3) Henkilöresurssit

Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnan luottamushenkilöorganisaatiot ovat pysyneet arviointivuotena ennallaan. Valtuustokauden puolella välissä nimitettiin uudelleen lähinnä puheenjohtajisto sekä kunnanhallituksen kokoonpano. Pienin muutoksin jatkettiin, mutta ei pienin valituksin. Tarkastuslautakunta toteaa, että henkilövalintojen ja -nimitysten jälkeen/seurauksina valitukset päätöksistä alkoivat. Viranhaltijaorganisaatio pysyi koko vuoden samana. Alkuvuodesta rekrytoitiin hyvinvointijohtaja, joka aloitti 27.3.2023. Pitkään avoinna ollut kunnaninsinöörin virka muutettiin kiinteistöpäällikön viraksi ja siihen saatiin rekrytoitua henkilö, joka aloitti 1.9.2023. Loppuvuodesta todettiin, että kunnan hallintosääntö ei sittenkään vastaa kunnan nykyisiä tehtäviä. Perustettiin hallintosääntöryhmä laatimaan täysin uusi hallintosääntö Kuntaliiton mallin pohjalta. Samalla eriytettiin tekniset toimet omaksi tekniseksi toimialueeksi. Runsaan vuoden aikana hallintosääntöä ja organisaatiota on muutettu kahdesti.

Tarkastuslautakunta toteaa, että näin nopea muutosrytmi ei palvele kunnan perustehtäviä ja kuormittaa viranhaltijoita liikaa. Muutos tuli tehdä, koska elinvoimatoimialalla oli aivan liian laaja alue hoidettavana. Henkilöstövaihdokset ja rekrytoinnit lisäksi kuormittavat esihenkilöitä perehdyttämisen ja opastamisen osalta. Viime arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta totesi, että tilinpäätösmateriaalissa ei ole lainkaan henkilöstötilinpäätöstä. Vuoden 2023 tilinpäätösmateriaalissa se on. Tarkastuslautakunta pitää asiaa hyvänä, että henkilöstön koulutussuunnitelma on saatu alulle. Lisäksi positiivisena asiana ovat sairauspoissaolojen suhteen tapahtunut huomattava vähentyminen.

Tarkastuslautakunta korostaa, että eläkkeelle jäätäessä sekä poislähtevälle henkilölle on aina järjestettävä lähtökeskustelu. Lähtökeskustelu antaa onnistuneen poislähdön muihin tehtäviin ja työnantajalle perusteita mm. arviointikeskusteluille.

Kunnanhallitus toteaa, että henkilövalintojen ja -nimitysten jälkeen/seurauksena valitukset jonkin verran lisääntyivät, eivät alkaneet. Lisäksi kunnanhallitus toteaa, että valtuusto on tehnyt henkilövalinnat toimielimiin kuntalain säädösten mukaisesti selkeillä enemmistöpäätöksillä.

Kunnanhallitus toteaa, että joulukuussa 2023 tehty hallintosääntömuutos käsitti etupäässä elinvoimatoimialan pilkkomiseen elinvoimatoimialaan ja tekniseen toimialaan tavoitteena nimenomaan kuormituksen helpottaminen elinvoimatoimialalla. Lisäksi kuormituksen helpottamiseksi tekniseen

toimialaan perustettiin teknisen johtajan ja maankäyttöinsinöörin virka. Hallintosäätömuutos ei muuttanut laajan henkilöstön tehtäväkuvia.

Keväällä tehdyssä työhyvinvointikyselyssä ehdotetaan työn organisoinnin selkeyttämistä, mikä voi hyvinkin edellyttää jälleen hallintosäätömuutosta. Tavoitteena on paremminkin työn kuormittavuuden helpottaminen. Kunnanhallitus tulee kiinnittämään erityistä huomioita henkilöstön jaksamiseen huomioiden tehty työhyvinvointiselvitys. Kunnanhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen siitä, että poislähtevälle henkilökunnalle on järjestettävä lähtökeskustelu.

4) Hallinnon tukipalvelut

Arviointikertomuksessa esitetään, että talouspalveluiden ulkoistaminen sekä henkilöstöpalveluiden kehittämistavoitteessa laatupoikkeamien määrä on kasvanut viime vuodesta.

Kunnanhallitus toteaa, että talouspalveluiden ulkoistamisessa on kysymys järjestelmävaihdosten lisäksi usean eri prosessin, kuten laskutuksen, ostolaskujen käsittelyn, kirjanpidon ja tilinpäätöksen laatimisen, uudistamisesta. Muutos vaatii uusien toimintatapojen ja -ohjeiden luomista, uuden oppimista ja vanhan poisoppimista. Vuoden 2023 alussa oli käynnissä niin kutsuttu käyttöönottoprojekti, jolloin kaikkia laatupoikkeamia ei kirjattu, sillä niiden katsottiin kuuluvan käyttöönottoon. Henkilöstövaihdokset, etenkin kunnan organisaatiossa, ovat myös lisänneet koulutustarvetta. Tämä näkyy etenkin palkkahallinnossa, jossa on myös esimiesten ja muun henkilökunnan osaamisvajeet ovat olleet havaittavissa ja niihin on puututtu mahdollisimman ripeästi vuoden 2023 aikana. Monetralla on sähköinen asiakashallinta- ja laadunseurantajärjestelmä, joka tuottaa ajantasaista tietoa laatupoikkeamista ja niiden syistä. Laaturaportteja käydään läpi säännöllisesti kunnan ja palveluntuottajan välisissä yhteistyö- ja ohjausryhmäkokouksissa ja asetetaan korjaavia ja ennaltaehkäiseviä toimia. Tarvittaessa ongelmakohtiin puututaan viipymättä ja sovitaan jatkotoimista, kuten henkilöstö täydennyskoulutuksesta.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että kunnasta puuttuu työajanseurantajärjestelmä.

Kunnanhallitus toteaa, että kunnassa on toteutettu työajanseurantaa kirjallisesti excel-lomakkeella, jolla henkilökunta on raportoinut työajan toteutumisestaan ottaen huomioon työaikajoustot. Esimiesten tehtäviin kuulu seurata alaisensa henkilöstön työaikakertymiä ja puuttua niihin tarvittaessa. Vuoden 2024 talousarvioon on varattu määräraha sähköisen työajanseurantajärjestelmän käyttöönottoon. Sähköinen työajanseurantajärjestelmä on otettu kunnassa käyttöön 1.6.2024, ja asian valmistelusta on tiedotettu alkuvuodesta kunnanhallitusta, ja siihen liittyviä päätöksiä on valmisteltu ja tehty yhdessä yhteistoimintaelimen (YT-ryhmä) kanssa.

5) Kunnan talouden arviointi

Tarkastuslautakunta: Talousarvioon on tehty vuoden aikana useampi muutos. Alkuperäisen talousarvion valtionosuudet oli arvioitu virheellisesti ja se on ollut merkittävin muutos talousarvioon. Kunta sai tiedon loppuerästä vasta reilusti vuoden 2024 puolella.

Kunnanhallitus:

Kuten tilinpäätöksessä todetaan, on valtakunnallinen sote-uudistus toteutunut 1.1.2023 alkaen, jolloin hyvinvointialueet ovat aloittaneet toimintansa. Hyvinvointialueiden perustaminen on merkinnyt kuntien toiminnan ja talouden suunnittelussa olennaista muutosta vuodesta 2023 alkaen, jolloin sosiaali- ja terveyspalvelut ja muut laissa määritellyt palvelut siirtyvät hyvinvointialueen järjestettäväksi. Myös kunnan verorahoitusta (verotulot ja valtionosuudet) on leikattu vastaavasti.

Hyväksyessään talousarvion täytäntöönpano-ohjeen 2.2.2023 § 35 kunnanhallituksella oli tiedossa, että valtiovarainministeriön päätös kunnan valtionosuudesta poikkeaa olennaisesti tasosta, joka talousarvioon sisältyy (kh 19.1.2023 § 24). Talousarvion 2023 valtionosuusennuste pohjautuu syksyn 2022 kuntatalousohjelman painelaskelmaan. Kunnanhallitus päätti todeta, että se seuraa kunnan talouden toteutumista vuonna 2023 erityisen tarkasti ensimmäisistä kuukausista lähtien ja ryhtyy tarvittaessa toimiin taloustilanteen tarkistamiseksi (kh 2.2.2023 § 35).

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisesti tilivelvollisten on ensisijaisesti hoidettava uhkaavat ylitykset toimivaltaansa kuuluvilla toimenpiteillä. Mikäli toimielin ei kykene ratkaisemaan määrärahojen riittävyysongelmaa toimivaltansa puitteissa, on se tuotava hallituksen ja valtuuston käsittelyyn mahdollisimman pian kuitenkin viimeistään marraskuun loppuun mennessä. Yhteenvetona talousarviopoikkeamiin kunnanhallitus toteaa, että kunnanhallituksen käsityksen mukaan talousarvioon tarvittavat muutokset on esitetty valtuustolle hallintosäännön § 64 edellyttämällä tavalla.

Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan organisaatiomuutos elinvoimapaalveluiksi on ollut osaltaan kesken. Rakennustarkastaja on toiminut 80 % Pelkosenniemelle ja hänellä on ollut esim. kiinteistömiesten esimiestehtäviä ja rakennuslautakunnan esittelijän vastuu, joten kädet ovat valmiiksi täynnä. Lisäksi elinkeinokoordinaattori on jäänyt pois vuoden 23 aikana.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan osaamiseen liittyvät ongelmat ovat ilmeiset, kun tulee uusia henkilöitä ja tehdään merkittäviä muutoksia toimintatapoihin ja rakenteisiin. Nämä henkilöstöongelmat ovat olleet päättäjien tiedossa vuoden aikana ja varhaisen puuttumisen mallia ei ole otettu käyttöön silloin, kuin sillä olisi vielä ollut merkitystä.

Kunnanhallitus:

Kunnanhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan käsitykseen, että organisaatiomuutos elinvoimapaalveluihin oli osaltaan kesken, koska hallintosääntöä uudistettiin vuoden 23 lopulla. Rekrytointivaikeudet osaltaan vaikuttivat henkilöstön kuormitukseen, ja siksi oli myös tarve muuttaa hallintosääntöä. Pienissä kunnissa on yleistä, että rakennustarkastaja hoitaa myös muita teknisen toimialan tehtäviä, koska lupamäärät eivät edellytä täysiaikaista rakennustarkastajaa.

Työkyvyn varhaisen tuen toimenpiteillä pyritään tukemaan työkykyä ja ehkäisemään työkyvyttömyyttä. Toimenpiteet sovitaan ja käsitellään työpaikan yhteistoiminnassa ja sitä toteutetaan yhteistyössä. Varhainen puuttuminen ei liity osaamisen ja perehdyttämisen toimiin, kun tulee uusia henkilöitä tai kun tehdään muutoksia toimintatapoihin ja rakenteisiin

Kunnanhallitus tulee vastaisuudessa kiinnittämään erityistä huomiota työelämän laatuun ja tuloksellisuuteen, jotta se vastaisi paremmin palvelun käyttäjien ja kuntalaisten tarpeita huomioiden kuitenkin talouden realiteetit.

Tarkastuslautakunta ei pidä hyvänä asiana sitä, että henkilö on jatkuvasti etätyössä varsinaisen työpaikan sisäilmaongelmien vuoksi. Etätyö ei ole mahdollisen sairausloman korvike eikä työnantajan vastuut työntekijän hyvinvoinnista ja turvallisuudesta toteudu. Työnantajalla on työnjohto-oikeus, mutta myös vastuu.

Kunnanhallitus:

Kunnassa on käytössä etätyöohje. Hyvä henkilöstöjohtaminen edellyttää yksilöllisten tarpeiden huomiointia, kuten asuinpaikkakunnan, töiden luonteen ja työssäjaksamisen. Kunnassa on jo useamman vuoden ajan pyritty ratkaisemaan teknisen toimiston ja erityisesti kunnanviraston sisäilmahaasteita. Kunnassa toimii sisäilmatyöryhmä. Käynnissä on täällä hetkellä uuden kunnantalon urakka, jonka toivotaan valmistuvan vuoden 2024 aikana ja tarjoavan henkilöstölle terveelliset, turvalliset ja toimivat työtilat.

Kunnanhallitus yhtyy tarkastuslautakuntaan siinä, että työnantajalle kuuluu vastuu henkilöstön työturvallisuudesta. Kunnanhallitus kuitenkin toteaa, että työturvallisuuteen kuuluu myös sisäilmaltaan terveelliset työtilat. Muutoin kunnanhallitus ei katso asialliseksi käsitellä-yksittäisiä henkilöjä koskevia ratkaisuja julkisesti työyhteisön ulkopuolella. Yleisesti kunnanhallitus kuitenkin toteaa, että etätyö on Suomessa lisääntynyt merkittävästi ja etätyötä on usein hyödynnetty tilanteissa, joissa työntekijä on estynyt sairauden vuoksi tulemasta työpaikalle, mutta silti työkykyinen. Etätyöohje päivitetään kuluvan vuoden aikana

6) Investoinnit

Tarkastuslautakunta toteaa yhtäältä, että noin puolet mittavasta investointiohjelmasta on saatu tehtyä, toisaalta, että investointiosa alittui merkittävästi investointien toteutumattomuuden vuoksi. Lisäksi koulua on rakennettu vielä vuoden 2023 aikana, niin silti investointiosa näyttää olevan saamapuolella koulun osalta johtuen rakennusaikaisesta vakuudesta, jonka kunta sai. Tarkastuslautakunta kysyy miten olisi käynyt kunnan tuloksen, jos suunnitellut investoinnit olisivat toteutettu?

Kunnanhallitus toteaa, että kunnan investoinnit eivät vaikuta juurikaan kuluvan tuloslaskelman tulokseen, sillä investoinnit kirjataan taseeseen, josta tehdään poistoja seuraavina vuosina poistosuunnitelman mukaisesti. Vieraan pääoman kustannukset kohdistuvat tuloslaskelmaan siltä osin, kuin niitä on maksettu kyseisenä vuonna.

Pelkosenniemellä 3.9.2024

Kunnanhallitus